

Mitä on kyllästyminen (akedia)?

Hurskauselämässä tunnetaan penseys (latinaksi akedia). Kyllästyminen ei ole poikkeuksellista hengellisissä yhteisöissä ja yksityisen kristityn elämässä, minkä vuoksi kristittyjen haluttomuudesta ja kyllästymisestä on runsaasti kokemusta. Luther tunsi akedian omakohtaisesti. Rukousoppaassaan parturimestari Peterille hän kirjoittaa. “Kun tunnen, että olen tullut vieraitten tehtävien tai ajatusten kylmäksi ja haluttomaksi rukoilemaan (liha ja Perkelehän haluavat lakkaamatta pidättää ja estää rukousta)...”¹

Luther mainitsee laiskuuden eli kyllästymisen (akedia) Ison katekismuksen kolmannen käskyn selityksessä. Se kuuluu kuolemansyntyjen joukkoon, kuten myös ennen häntä opetettiin, mutta kenties syvemmin kuin muut Luther näkee taustalla Perkeleen kavalan toiminnan. Hengellisiin harjoituksiin kyllästyminen on “vihattava, myrkyllinen vitsaus, jolla Perkele lumoo ja pettää monien sydämen karatakseen yllättäen kimppuumme ja riistääkseen meiltä salaa Jumalan sanan”.²

Ison katekismuksen esipuheessa Luther nimittää Katekismuksen lukemiseen kyllästymistä kuolemanvakavaksi sairaudeksi. Perusasioiden oppimisen jättäminen on “häpeällinen pahe ja salainen, ilkeä rutto, nimittäin suruttomuus”. Tuossa sairaudessa moni luulee Katekismusta yksinkertaiseksi ja vähäpätöiseksi, kun sen näyttää oppivan heti kertalukemisella.³

Galatalaiskirjeen selityksessä Luther käsittelee edelleen kyllästymistä. Mikään ei ole Sielunviholliselle sietämättömämpää kuin evankeliumin kirkas valo. Sen nähdessään hän tulistuu ja ryhtyy kaikin voimin sammuttamaan sitä. Hän vieroittaa kunnan ihmisiä evankeliumista tekemällä heidät kylläisiksi. Kun huolellinen, jokapäiväinen sanan tutkiminen, herättää inhoa ja halveksuntaa; moni alkaa vähä vähältä laiminlyödä kaikkia hurskauden harjoittamista. Kukaan ei enää pane lapsiaan opiskelemaan hyvää kirjallisuutta, saati Raamattua, vaan heitä koulutetaan tuottoisiin ammatteihin. Luther näkee taustalla Saatanan, jonka tarkoituksena on hävittää tällä kertaa evankeliumi ilman tyranniin väkivaltaa ja harhaoppisten petoksia.⁴

---

¹ Luther 1995, s. 17

² Luther 1984, s. 85-86

³ Luther 1984, s. 60. Ks. myös Tuomo Mannermaa 1995, s. 102-103

⁴ Luther 2003, s. 634

Evankeliumin valon kadottamisen lisäksi Luther puhuu uhanalaisesta vanhurskauttamisesta. Sen omaksuminen on liukas asia, koska kristityt ovat niljakkaita. Heillä itsellään on vastustaja, nimittäin järki ja sen kyvyt. Vielä vanha ihminen vastustaa henkeä ja uskoa, sillä hän itse ei pysty varmistumaan siitä, ovatko Jumalan lupaukset totta. Tämä umpikuja johtaa kristityn selvittämään, miten Jumala synnyttää uskon ja varjelee sen. Luther jatkaa:

Siksi minä koko ajan muistutankin siitä, että Kristuksen tunteminen ja häneen uskominen ei ole ihmisen tekoa vaan yksinomaan Jumalan lahjaa. Hän se luo meihin uskon, ja hän myös pitää uskoa yllä.

Alussa hän sanallaan lahjoittaa sen, sitten hän sanallaan harjoittaa, kasvattaa, vahvistaa (confirmat) ja täydellistää sitä. Korkeinta Jumalan palvelemista ja pyhintä sapatin pyhittämistä on siis se, että uskova harjoittautuu hurskaaksi tutkimalla ja kuulemalla Jumalan sanaa.

Toisaalta ei ole mitään sen vaarallisempaa kuin sanaan kyllästyminen. Jos joku kylmenee siten, että luulee kaiken omaksuneensa ja alkaa kyllästyä sanaan, hän on jo menettänyt Kristuksen ja evankeliumin. Senkin, mitä hän luulee tietävänsä, hän on omaksunut ainoastaan ymmärryksellään (speculative). Jaakob sanoo häntä sellaisen miehen kaltaiseksi, joka peilistä katselee piirteitään, "mutta poistuttuaan unohtaa saman tien, millainen on", Jaak. 1:23. Sellaisista tulee lopulta kiihkoilijoita ja lavertelijoita.

Sen tähden pyrkiköön jokainen hurskas vakain mielin, parastaan pannen ja viimeisetkin voimansa ponnistaen opiskelemaan tätä oppia ja säilyttämään (conservare) oppimansa. Sitä varten hänen tulee nöyrästi rukoilla Jumalaa sekä alinomaan tutkia ja mietiskellä hänen sanaansa (meditatione verbi).⁵

Akedia, lamaantuminen, pyrkii siten irrottamaan kokeneen kristityn Jumalan sanasta ja sen jatkuvasta meditaatiosta eli mietiskelystä.

---

⁵ Luther 2003, s. 85-86